

Munk
Sylvia atricapilla
Munkur
Blackcap

Munk yngler i Europa, vestlige Sibirien og Nordafrika. I Nordvesteuropa yngler munk talrigt i Skandinavien og på De Britiske Øer, dog kun spredt forekommende i Skotland og det vestlige Irland. Arten har et kompliceret træk mønster – nogle bestande er langdistance-trækfugle, andre er standfugle. På Færøerne er munk en ret almindelig trækgæst og en meget fåtallig sommergæst. Der foreligger et enkelt ynglefund fra Tórshavn.

Mærknings- og genfindsdata

I alt er der ringmærket 550 munke på Færøerne, fordelt på fem lokaliteter (fig. 2). Flest er mærket på Nólsoy (440) og Sumba, Suðuroy (101). Arten blev første gang mærket på Færøerne i 1984 (Sumba, Suðuroy), flest er mærket i årene 2000 (63), 2006 (61) og 2001 (44) (fig. 5). Fuglene er fordelt med 29 om foråret (april-juni) og 521 om efteråret (september-november) (fig. 3). Om foråret er tidligste fugle ringmærket 3. april og seneste 10. juni (flest medio maj). Om efteråret er første fugl fanget 3. september og seneste 28. november, med to kulminationer (fig. 4), den første periode omkring 5. oktober (89 fugle) og den anden omkring 25. oktober (109 fugle). Blandt de kønsbestemte fugle (n=537) var 53% hunner og 47% hanner, og blandt de aldersbestemte fugle (n=181) var 78% ungfugle (1k) og 22% ældre fugle (2k+).

Med seks genmeldinger er genmeldingsprocenten på 1,1%. Fem af de genmeldte fugle er mærket på Nólsoy og én i Sumba, Suðuroy. Ét genfund er uden for Færøerne (fig. 1). Fem fugle mærket i udlandet er genmeldt på Færøerne (fig. 1B).

Træk, overvintring og spredning

Det første genfund af en færøsk ringmærket munk er af en voksen han mærket 23. oktober 1987 på Nólsoy, som blev dræbt af en kat 29. oktober 1987 på mærkningslokaliteten. Tre andre fugle mærket på Nólsoy er genfundet i Tórshavn (19. maj 1999), Sandavágur på Vágar (15. oktober 1992), og Saltangará på Eysturoy (26. oktober 2001). Det femte genfund på Færøerne var en ungfugl (1k), som blev mærket 18. oktober 2006 i Sumba og fundet frisk død 15. juli 2007 samme sted. Denne fugl har måske overvintret på Færøerne. Det eneste genfund i udlandet af en færøsk-mærket munk er en voksen hun, mærket 20. oktober 2000 på Nólsoy, som 13 dage senere (2. november) blev

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 550
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0

Genmeldinger *Recoveries*
Antal genmeldinger *No. of recoveries* 6
- heraf udenfor Færøerne *Recovered abroad* 1
Antal fugle *No. of individuals* 6
- heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 0
Genmeldingsandel *Proportion recovered* 1,1%
Mærket i udlandet og genmeldt på Færøerne
Ringed abroad, recovered in the Faroes 5

Ekstremer *Extremes*
Højeste alder *Oldest bird* 6 mdr.
Længste afstand *Longest distance*
Skotland *Scotland* 421 km

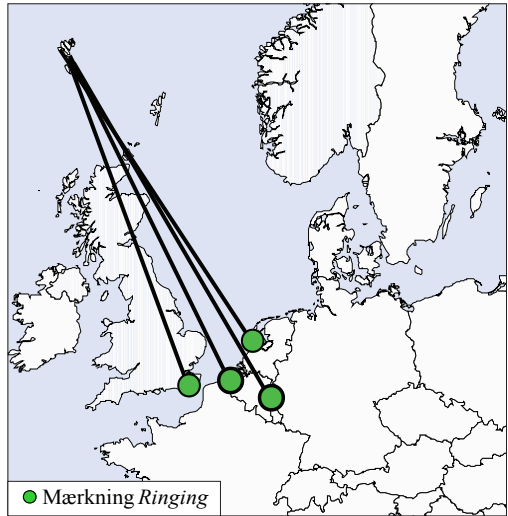
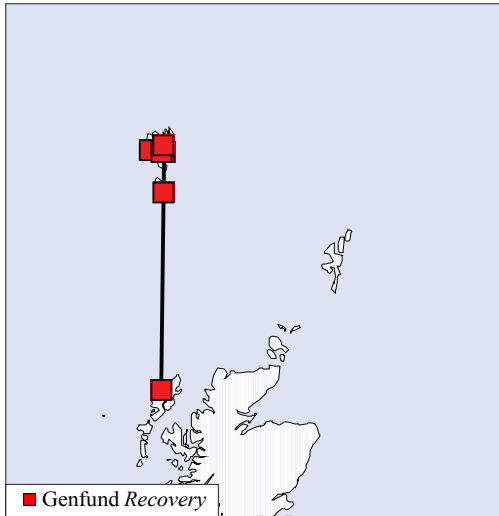

Fig. 1. A) Samtlige genfund af munk ringmærket på Færøerne (n=6) og B) mærkningslokaliteter for munk ringmærket i udlandet og genmeldt på Færøerne (n=5). Linjer angiver direkte træk. A) All recoveries of blackcaps ringed in the Faroes (n=6) and B) ringing sites of blackcaps ringed abroad and recovered in the Faroes (n=5). Lines indicate direct migration.

dræbt af en kat på Isle of Lewis, Ydre Hebrider, Skotland, 421 km mod syd.

En munk fra Holland, en fra England og tre fra Belgien er genfundet ved Færøerne (fig. 1B): En ung han, mærket 29. september 1976 nær Alkmaar i Holland, er genmeldt 25. oktober 1976 på Vágar, 1.271 km nordvest for mærkningsstedet, svarende til en gennemsnitlig træk hastighed på 48 km/døgn. En voksen han, mærket 20. september 2003 nær Littlehampton, West Sussex, England, blev fanget af en kat og befriet igen 19. november 2003 i Sandur, Sandoy, 1.297 km mod nordnordvest. Tre munke ringmærket i Belgien er genmeldt på Færøerne. Den ene blev mærket som ung hun 17. oktober 1994 i Meetkerte og fundet død tre uger senere (7. november) i Glyvvar, Eysturoy, 1.350 km nordnordvest for mærkningsstedet. Den anden blev mærket som ung hun 8. oktober 1996 i Cerexhe-Heuseux og fundet døde 17 dage senere (25. oktober) på et skib 5 sømil øst for Nólsoy, cirka 1.460 km nordnordvest for

mærkningsstedet. Den tredje blev mærket som ungfugl 3. august 1981 ved Nivezé og fundet død næste to måneder senere (30. september) på et skib cirka 100 sømil sydøst for Færøerne, cirka 1.250 km nordnordvest for mærkningsstedet.

Ringmærkning af munk på Færøerne om efteråret topper i oktober. De tidligste er antagelig af nordeuropæisk oprindelse. Det antydes i hvert fald af genfund på Færøerne af munk mærket i Vesteuropa, mens de fugle, der ankommer sidst i oktober, kan være vest- eller centraleuropæiske fugle, som om efteråret er trukket i nordvestlig retning. Noget tilsvarende er beskrevet for munke, der overvintrer på De Britiske Øer (Wernham m.fl. 2002).

Genmeldings- og dødsårsager

Genmeldingsårsagerne for de seks genfund fordeles sig med 50% dræbt af kat og 50% døde af ukendt årsag.

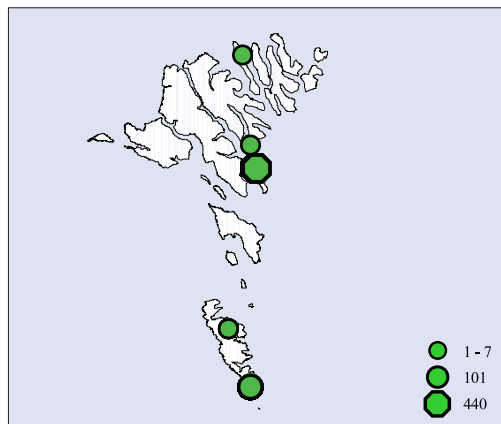

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for munk ringmærket på Færøerne (n=550). *Ringling sites of blackcaps ringed in the Faroes (n=550).*

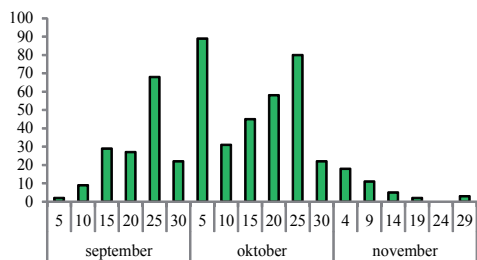

Fig. 4. Mærkninger om efteråret i femdagesperioder af munk ringmærket på Færøerne. *Autumn ringling of blackcaps ringed in the Faroes (five-day periods).*

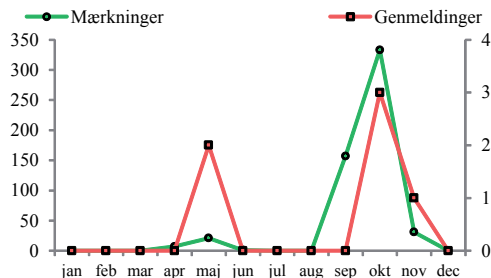

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for munk ringmærket på Færøerne. *Month of ringling (green circles) and recovery (red squares) of blackcaps ringed in the Faroes.*

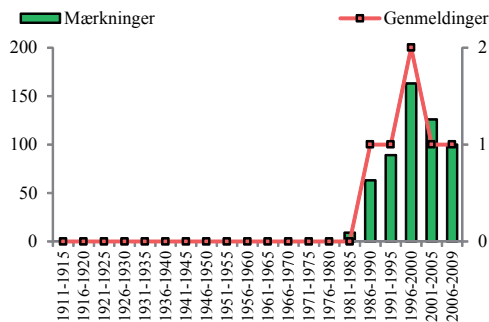

Fig. 5. Mærknings- og genmeldingsår for munk ringmærket på Færøerne, i femårsperioder. *Year of ringling (green bars) and recovery (red squares) of blackcaps ringed in the Faroes (five-year periods).*

English summary

Blackcap is a common migrant in the Faroes on migration, and a rare visitor in summer, with a single breeding record (Tórshavn). 550 blackcaps have been ringed in the Faroes, the majority on Nólsoy (440) and Sumba, Suðuroy (101). 29 birds have been ringed in spring (April-June) and 521 in autumn (September-November) with peaks around 5 October (89 birds) and 25 October (109 birds). 53% of the ringed birds were females and 47% males ($n=537$), and among aged birds ($n=181$), 78% were ringed in their first calendar-year and 22% later. There are six recoveries of blackcap ringed in the

Faroes. A 2nd calendar-year female ringed on 20 October 2000 on Nólsoy was killed by a cat on 2 November 2000 on Isle of Lewis, Outer Hebrides, 421 km south of the ringing site. There are five recoveries of foreign-ringed blackcaps in the Faroes, from Belgium (3), the Netherlands (1), and England (1). All were ringed in August-October and recovered in the same autumn. There are two arrival peaks during the autumn. Birds arriving in early October are presumably North European birds, those arriving in late October are presumably birds from West and Central Europe.